

GELOVEN EN HAASTEN

WILHELMUS á BRAKEL

"Wie gelooft, die zal niet haasten"

Jesaja 28 vers 16

De Heere God aan zijn kerk verkondigende, dat Hij in Sion een grondsteen legt, een beproefde steen, een kostelijke hoeksteen, die wel vast gegrondvest is, doet zulks opdat Hij geloof verwekke en vermeerdere in 't hart van een iegelijk.

Zijn er, die tot die tijd toe met de dood een verbond maakten, en een voorzichtig verdrag met de hel hebben gehad, door de leugen zich tot een toevlucht te stellen, en onder de valsheid zich te verbergen, door het aankondigen van zijn beloften overtuigt de Heere hen van goddeloze dwaasheid, die hen eens bedriegen zal; omdat Hij, die de raadslag der volkeren tot ijdelheid maakt, zegt, Ps. 2:1: Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volkeren ijdelheid? De koningen der aarde stellen zich op; en de vorsten beraadslagen samen tegen de Heere en zijn Gezalfde, zeggende: laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen. Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal ze bespotten. Dan zal Hij spreken in zijn toorn, en in zijn grimmigheid zal Hij ze verschrikken. Ik toch heb mijn Koning gezalfd.

Er was dan een uitnemende Grondsteen, Jezus Christus, Die hun te sterk en geweldig zou wezen, aan Wie zij ten erve waren gevallen. Hij biedt meteen hun een middel tot behoud aan, als zij slechts hun slechtigheden verlatende, zich tot Hem keren, om als levende stenen op dat geestelijk fundament gebouwd te worden.

Ook ten aanzien van Gods kinderen, hun geloof is 't hetgeen opgewekt en door de belofte versterkt moet worden; want schoon 't geloof in hen reeds geworteld is, het wordt nochtans op dusdanige wijze opgebouwd en versterkt. Maar ofschoon nu het einde der beloften vanzelf geloof komt verwekken en bevestigen, niet zonder des Heeren Geest, nochtans zal het een tegenovergestelde uitslag nemen, want **de begeerte van Gods kinderen zeer sterk naar Jezus en Zijn verworven heil zijnde, zo pijnigt de uitgestelde hoop het hart, en maakt dat men zich haast, en verdrietig wordt over des Heeren handeling**, de Heilige Israëls als een perk stellende.

God die alles bekend is, heeft ook deze voorzorg gedragen, niet alleen als Hij leert dat des Heeren lankmoedigheid voor zaligheid moet geacht worden, 2 Pet. 3:13; maar ook als Hij ons verkondigt dat, hij die gelooft niet zal haasten.

Nadat de Heere der goddelozen valse grond (vs. 15) had ontdekt, zo stelt Hij (vs. 16) een uitnemender fundament voor, gelijk Hij in onze tekst het gebruik en einde van 't een en 't ander aanwijst, zeggende: dat hij die gelooft, enz.

De woorden vertonen ons der gelovigen gedrag, na de gedane beloften Gods, of het gebruik dat de gelovigen zouden maken van des Heeren woorden, als Hij tot der goddelozen overtuiging en tot der vromen troost, hen had verkondigd, Jezus als de Grondsteen der kerk in Sion.

Ik weet (zegt God) dat aan elk uwer die gelooft mijn toezegging is, als ik u verkondigde dat Ik binnenkort Jezus zou doen komen in het vlees, als Sions hoeksteen; **uw verlangen is zeer groot, dat Hij toch mocht geopenbaard worden om de ongerechtigheid uit Jakob weg te nemen; wees echter niet te haastig**, opdat gij niet schijnt beschaamd te zijn geworden, **immers die mijn wonder gelooft, zal de tijd en de wijze aan Mij laten, wetende dat Ik niet liegen zal.**

Twee zaken staan hier te verhandelen.

1. Het subject onzer verhandeling, of de personen aan wie iets wordt gegeven. Wie gelooft.
2. 't Geen van hem wordt gezegd: hij zal niet haasten.

1. **Wie gelooft.**

Hier wordt ons als met de vinger op de gelovigen gewezen, die in zichzelf zeldzaam zijn, en geen van die wordt overgeslagen; **schoon het nu wat zeldzaams is een recht gelovige te vinden**, zo mag echter niemand zich hier buiten stellen, alsof dit woord hem niet raakte.

Elk die geloofde had zich dit aan te trekken. Ergo [derhalve] is het nodig aandachtig acht te geven op 't geen gezegd wordt, en wie hier de gelovigen zijn. Het is licht te zien, dat hier van geen historisch geloof wordt gewaagd, schoon het niet geheel uitgesloten, maar veeleer ingesloten is.

Veelmin wordt hier op tijdgelovigen gezien, die op 't einde beschaamd uitkomen. Hier wordt gehandeld van een iegelijk dergenen die in Christus geloven tot zaligheid; want het wordt zo genomen van Paulus.

Welker verklaring wij moeten volgen en laten voorgaan.

1. Geloven, wil in deze plaats eerst zeggen: aan te nemen, op 't hart gedrukt te hebben, 't geen God aangaande des mensen ellende getuigt, en in 't bijzonder van deze Joden had uitgesproken, dat zij in hart en daden verdorven, aan bijzondere daden schuldig waren, op welke alle de Heere de tijdelijke en eeuwige dood bedreigd had, dat ze zich belachelijk hadden getroost tegen dood en hel, en zeker te wachten hadden tijdelijk en eeuwig van God verworpen te worden, gelijk Hij had gesproken. **Dit nu voor zo zeker te houden, dat men wanhoopt aan zichzelf, gaat vooraf. Want geen geloof slaande aan Gods getuigenis van hun ellende, zouden zij nooit hun bedrieglijke gronden verlaten, en zich tot Jezus de uitverkoren hoeksteen begeben.**

2. Wie gelooft, die verstaat, stemt toe, gelooft met zijn gehele hart, dat God zijn Zoon heeft voorgesteld als het Centrum van het Evangelie, als de enige grond en Hoeksteen der zaligheid, bij Wie vergeving der zonden, verberging voor de toorn Gods, heiligmaking en heerlijkmaking te vinden is, dat God die aan de hoorders van het evangelie aanbiedt, om niet.

Men neemt Hem aan door 't geloof, en men zal behouden worden. Hij is er van overtuigd, dat deze aanbidding hem ook in 't particulier wordt gedaan, dat hij komende niet zal worden uitgeworpen. Nu was het Woord Gods voor hen, die met hun hart voor waarheid hielden dat hen betrof, dat God in Sion een grondsteen legt, met zoveel uitnemendheden, gelijk Hij in deze tekst beschreven was; **zo iemand dit getuigenis niet aannam, hij stelde God voor een leugenaar, en was onbekwaam om te geloven tot zaligheid.**

3. Hieruit vloeit vanzelf een zekere werkzaamheid des gemoeds, dat hij die nu deze twee waarheden gelooft, met veel uitgangen en bestendige uitkeringen van het hart tot Jezus bezig is, niet alleen met een stichtelijke beweging, maar met een bestendige verklaring van het hart, deze Heiland kiezende, minnende, omhelzende, opdat hij van alle zonden, eigen ik en andere ellenden ontslagen mocht worden, en deel en eigendom hebben aan zijn gerechtigheid ten leven. **Gelijk dan ook aanstonds de daad des geloofs wordt geoefend, wanneer de ziel dus hartelijk uitkomt tot de Heere, Hem betuigende de waarheid en de mening zijner ziel.**

Dit nu ligt klaar in de tekst, niet alleen naar Paulus en Petrus verklaren, maar ook in de omstandigheden; want zo iemand in deze grondsteen zou geloven, hij moet die immers voor hem verkiezen, eer hij er op bouwen kon; en zo hij bouwde, wat was het anders, als het gewicht van een verloren ziel op Hem te leggen, opdat ze van Christus gedragen en staande mocht gehouden worden.

4. Wie gelooft, geeft te kennen zijn werk van geloof te maken, opdat de vrede en heiligmaking in ons moge toenemen; zij gevoelen dat alles verwelkt en verdwijnt in 't goede, alles aangroeit in 't kwade, als dat levendig een-zijn met Christus ophoudt, aan hun zijde.

Wat is nu anders hun werk, als steeds zich door geloof en liefde met Jezus te verenigen. Zij vernieuwen gedurig hun uitgaan, en lieven van Hem; zij leggen dagelijks meerder het gewicht van een bouwvallig huis op Hem neer, zij zoeken van Hem hun licht, leven, genade, troost, en om op te wassen tot een heilige tempel Gods.

Dat ook de Heere hierop het oog heeft, blijkt aldus: Hij stelde hun Jezus voor als zoveel beter toevlucht en verberging, dan de leugen en valsheid. Gelijk nu een goddeloze alle dagen tot geruststelling zijns gemoeds, zijn valse verbonden inplooiden, zo hadden de goede met Jezus te handelen, behalve dat de hoeksteen daartoe is, dat men dagelijks Hem tot dat einde gebruikt, waartoe Hij gegrondvest is, totdat men Hem heeft gebruikt tot de hele volmaking des gebouws, hetwelk hier niet geschiedt voor de dag van de dood en het laatste oordeel. Bijzonder kwam nog iets de Joden te pas, dat in dit opzicht de gelovigen des Nieuwe Testaments niet raakt; namelijk: het uitzien op Jezus komst in het vlees, dat die grondsteen zou zichtbaar gemaakt worden in de kerk.

Hoe moesten zij die beloften geloven, die nu haar vervulling reeds hebben; zij hadden in geloof aan deze beloften Gods hun zegel te hangen, totdat Hij, die verbeidde, kwam. Hebr. 11:39, 40: En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen; alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt zijn. Gelijk nu nog de belofte van Jezus tweede komst, en van der gelovigen verheerlijking zijn te geloven, is nu licht te zien dat het geloof alhier mee te pas komt; want God in dit verbond beloofd had, Jezus in het vlees te doen komen; daarop nu paste een woord: wie gelooft; zij hadden te geloven dat niet zij, maar hun vijanden beschaamd zouden worden.

2. Die zal niet haasten.

Woorden die al zeer bedenkelijk zijn en met aandacht moeten overwogen worden, en dat in verscheidene opzichten.

1. Het is bedenkelijk of deze woorden een bevel of een belofte zijn. Het zou volgens de spreekwijze der Schrift kunnen gebeuren, dat deze woorden een bevel waren; maar omdat Paulus en Petrus het op de manier van een belofte hebben verklaard, ziende op de zin der woorden, zo is het best het ook op te nemen; niettemin men kan het bekwaam opvatten als een belofte, die uit de natuur der zake vloeit, omdat het haasten tegen de natuur van het geloof is, weshalve wij het nemen voor een toezegging, die gefundeerd is in de natuur van het geloof.

2. Het is de vraag hoe het woord haasten over te zetten; omdat de Apostelen het door niet beschaamd te worden overzetten. Het is bekend dat de gewone overzettingen hebben: hij zal niet haasten, gelijk het zo overal in de Heilige Schrift genomen wordt. Nu hebben de Syrische: hij zal niet verschrikt of bevreesd worden. De Arabische: hij zal niet beschaamd worden. Maar weet dat Paulus en Petrus hebben gezien op de woorden, zoals ze in hun samenhang en zin liggen. Omdat de klank en betekenis der woorden verschillen, en daarom beide mogen gevolgd worden, zijnde de ene een verklaring en opening van de ander.

Men wordt beschaamd omdat men te zeer gehaast heeft voor de tijd, en men haast omdat men vreest beschaamd te zullen worden. De grond, waarom de gelovigen niet zouden haasten, was: zij zouden niet beschaamd worden, wetende dat die met lijdzaamheid verbeidt, niet bedrogen zal uitkomen. Daar de anderen grote haast maken.

Niet beschaamd worden, geeft het volgende te kennen:

1. Nooit zouden die geloven, missen in hun verwachting die zij hadden, dat Jezus voor hen een Grondsteen, een wel beproefde Steen zou bevonden worden, door Wie zij bevrijd zouden worden van de eeuwige toorn en het instorten van hun huis, en die hun een oorzaak der eeuwige zaligheid zou zijn, aanbrengeende al wat tot dit en het toekomstige leven nodig mocht zijn; want Hij zou dan hun zekerheid zijn, 't geen de Vader in datzelfde verbond van Hem getuigd had. Ja, de verwachting die zij op de woorden Gods hadden, dat der goddelozen verbond met de dood vernietigd zou worden, tot hun eeuwig verderf, als wanneer zij de straffen hunner goddeloosheden en de bespottig zouden dragen, die zij tegen de Heere en zijn volk hadden gepleegd, dat niet zou missen hun verwachting. En gij zult weten dat Ik de Heere ben, dat ze niet beschaamd zullen worden die Mij verwachten.

2. Gelijk iemand beschaamd is over zijn vergeefse moeite en werk, als zijn doel mislukt is, zoals dit bijeengevoegd wordt, Jeremia 3: "Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk, in de Heere, onze God, is Israëls heil! Want de schaamte heeft de arbeid onzer vaders opgegeten, van onze jeugd aan. Zo wordt hier het tegendeel beloofd, zij zouden het hun nooit beklagen, dat zij geloofd hadden in Jezus tot zaligheid hunner zielen, dat ze hadden getreurd over de zonden, de Heere hadden gekust doorlet geloof in Hem, en in Gods beloften gewandeld hadden, want het einde komende, zou de moeite gekroond worden; voor beschaamdheid zou dan veeleer roem zijn. In plaats van schaamte en schande zouden zij nu hun verwachte einde ontvangen, de middelen gekroond zien, en bijgevolg oorzaak van roem in de Heere hebben.

Dus slaat dit nu op hetgeen van 't geloof is, gezegd. Bijgevolg wordt hier niet gesproken van een heilige schaamte over de zonden, want die is goede wenselijk. Doch van een zondige schaamte, die 't goede belet; maar van de derde soort, die onprofijtelijk en nadelig is aan de bezitter, welke geneigd was aan al de goddelozen, die in een verbond met de dood en in een voorzichtig verdrag met de hel meenden te staan. Het zou met deze gans anders uitvallen.

3. Hij zal nu daarom niet haasten, want zij zullen geenszins beschaamd worden; zo past het een woord van niet haasten te spreken, hier toegezegd. Dan is het een goed haasten, dat met geloof gepaard gaat, waarvan David spreekt.

Dat men haast te ontkomen van de gevaren der zonden, en van onze vijanden, de zondaren; maar tegelijk **een kwaad haasten, waardoor men God en zijn raad niet verbeidende, of om de Heilige Israëls perk te stellen**, of tot zulke wegen en einden die niet goed zijn; op dit laatste nu wordt gezien, waarom dan ook aanzegging geschiedt dat zij niet zullen haasten; welk is een uitwerking van 't ongelooft, waardoor de vastigheid van het geloof op Gods Woord ondermijnd zijnde, met te veel spoed naar deszelfs uitvoering en kwade middelen inkeert.

Wij zullen dan aanmerken:

- I. De grond waaruit het kwaad ontstaat.
- II. Het haasten zelf.
- III. Hetgeen hieruit volgt.

I. De grond waaruit het kwaad ontstaat:

1. De kwade grond, waaruit deze ondeugd ontstaat. Het is een verduistering van de geestelijke klaarheid des gemoeds, **waardoor niet alleen de goddelijke vastigheid der beloften Gods verdonkerd wordt, maar meteen de mensen onbekwaam gemaakt, om over zijn staat te oordelen**, wat genade de Heere hem reeds mocht hebben meegedeeld, en wat recht en eigendom hij aan Jezus, aan de Drie-enige God en al zijn toezeggingen heeft. Daar is dan een donkere wolk voor het oog van het geloof geschoten.
2. Hieruit ontstaat een vrees en verschrikking des gemoeds, zich niet vertrouwend in zulke staat daar men zich in bevindt, omdat men vreest of niet al onze gestalten geveinsd, en onze daden uitwendig zonder oprechtheid en waarheid zijn, en bijgevolg wij nog los zijn van God en van 't leven met Hem, gelijk de Heere zich dan onzer mee nog niet zou hebben aangetrokken. Van deze vrees, als de oorzaak van dit haasten, leest Ps. 30:8, 1 Joh. 4:18.

II. Nu het haasten zelf, bestaat in deze dingen:

1. Een ongenoegen en verdrietigheid, het wegblijven van de beloften en zegeningen Gods en onze daarop volgende armoede en zondigheid, **zodat men met een gemelijke en kwellenden geest gaat, gelijk zo Israëel verdrietig werd over het lang vertoeven eer zij in Kanaän kwamen**. En Jona, dat God Ninevé op de 40ste dag niet omkeerde; **zij verbeidden des Heeren raad niet**; maar deze gelovigen zouden niet verdrietig zijn over het vertoeven van Jezus komst in het vlees, noch over het niet aanstonds straffen van de goddeloze Joden, die hen en des Heeren boden bespotten, zeggende: dat des Heeren raad kome, waar blijft de dag Zijner toekomst?
2. **Daar is een bijzondere drift en persing om verlossing, zegening en vervulling van Gods beloften, zonder acht te geven op de tijd en manier Gods, wanneer en hoe Hij werken wil**, wordende also Gods vrijheid niet naar behoren erkend en aangemerkt. Nu zegt God: die geloven, zouden niet zo driftig zijn, noch de Heilige Israëls bepalen, maar vrijheid geven, zo in 't zenden van zijn Zoon, in hen te verlossen, als in 't straffen der goddelozen.

III. Hieruit ontstaan als vruchten van zo een kwade boom:

1. Moedeloos opgeven van zijn staat en van Gods gunst tot ons; een denken dat zijn toezeggingen een einde hebben, Ps. 81:23, Want zij beschaamd omkomende, door hun haast en onmatige spoed, zonder onderwerping, kunnen niet anders dan het opgeven, gelijk Jes. 49:15. En dus haast men zich om door ongelooft van de Heere af te vlieden en te zeggen met Joram: Dit kwaad is van de Heere, waarom zouden wij langer op Hem hopen?
2. Zo het op 't hoogste gaat, men geeft zich los in zonden, men onttrekt zich van de godsdienst, men heeft zoveel niet tegen der goddelozen leven als tevoren, omdat zij niet schijnen belichaamd te zullen worden. Ja men schijnt met de dood en de hel een verbond gemaakt te hebben. Psalm 73:10-14 en 116:11. Ik zeide in mijn haasten: alle mensen zijn leugenaars. Als nu gezegd wordt: zij zullen niet haasten, wordt hun niet absoluut toegezegd, dat er niets van dit haasten meer in de gelovigen zal overblijven; maar dat zij niet veel noch op de uitbrekende wijze, zich in dit kwaad zullen verlopen, zo zij het geloof willen oefenen, dat zij dit kwaad hoe langer hoe meer zullen overmeesteren en verdrijven. Integendeel, tegenover haasten wordt hun hier beloofd genoeg te nemen in de wil en de handeling Gods, als hetgeen dat alleen goed is, te rusten en te vertrouwen in 't heil des Heeren, dat volgens zijn beloften de gelovigen zal toekomen.

En ofschoon nu geen haasten noch wachten te pas komt omtrent Christus' komst in het vlees, nochtans omtrent andere beloften Gods is die toezegging nog niet uitgestorven: wie gelooft, zal niet haasten, noch beschaamd worden.

Uit het gezegde blijkt klaar dat dit een gewisse waarheid Gods is in de tekst.

1. Gods wil, die zulks belooft, hecht en knoopt deze zaak aan elkaar.
2. Het ligt in de natuur der zaak, **want hoe meer geloof, hoe minder twijfeling en haasten**; wat hier de een meer wint, wat de andere meer verliest. **Vertrouwt iemand op de waarheid Gods, hij laat aan God tijd en wijze bevolen, terwijl hij in allen ernst, met onderwerping, nochtans om de begeerde zaak mag aanhouden.**

3. De voorbeelden geven hiervan overvloedig bewijs; zolang Gods volk geloven, zo haasten zij niet, maar wentelen hun weg op de Heere. Gelijk dan daartegenover tijden van ongelooft, tijden van haasten waren. Zo dan, hetzij in de dagen des Ouden Testaments of des Nieuwe Testaments, die gelooft, hij zal niet haasten; het een zal hier het andere verteren.

Het is wel zo, dat wij in opzicht van Christus komst van geloof noch ongelooft, van haasten noch verbeiden, niets te handelen hebben, maar wel in dit algemeen opzicht, daar ons de Apostelen in hebben voorgegaan. En vinden hier ook stof van overdenking genoeg voor deze tijd, en dat ten aanzien van gelovigen als ongelovigen.

Zo wij, aanmerken die met de dood een verbond maakten, en zich van de overvloeiende gesel onttrekken, oordelende daarvan bevrijd te zijn, omdat zij de leugen hun tot een toevlucht gesteld hebben, en onder de valsheid zich hebben verborgen; zij zullen aanstonds zeggen, dat ze zijn van de recht gelovenden, omdat zij gerust zijn en niet haasten, dat God zijne beloften van rechtvaardigmaking enz. zal volbrengen; och neen, zij laten dat graag aan God.

Maar zo men de zaak wat nader, onderzoekt, het zal aan alle zijden verraad zijn. Want,

1. Wie merkt niet dat dit niet haasten niet ontstaat uit overvloed van geloof, onderwerping aan God enz.; maar uit lusteloosheid tot de zaak. 't Is waar, zij schijnen soms door hun uitwendig gedrag iets anders te willen uitdrukken, doch in waarheid heiligmaking is hun de moeilijkste last, die hen kan voorgehouden worden. Zij wensen wel dat er nooit van werd gesproken, noch het ooit in hun harten opkwam.

Wat aangaat de rechtvaardigmaking, die zouden zij willen hebben zonder moeiten en zonder enige gevolgen; de hemel zou hun tot een hel zijn, zo ze hem kenden, omdat het daar enkel heiligheid is. Geen wonder nu dat u niet haast, daar u geen lust tot de aangeboden zaken hebt. Telt u liever onder het volk dat met geen lust bevangen is.

2. Vindt u niet wel dat u haast omtrent rijkdom, eer, plezier, enz. zodat uw hart onafscheidelijk hierop gezet is? Gij kunt niet leven, maar bent als Achab gemelijk, als u deze wijngaard van Naboth geweigerd wordt. Dit zijn immers zaken, ganselijk aan u niet beloofd, en nochtans haast u; zo is dan wel aan te nemen, dat het niet uit de kracht van uw geloof ontstaat, dat u naar de geestelijke goederen van het Genadeverbond niet meer haast, maar uit luiheid en ongevoeligheid van uw hart hieromtrent.

3. En wat toch is duidelijker dan dat u geen geloof hebt, en haast zult u 't zien en voelen in uw hart dat u 't niet hebt, zo u maar met uw hart wilt letten op uzelf en uw consciëntie vraagt.

1. Hebt u ooit geloofd dat u zo ellendig bent in uzelf, (als Gods Woord spreekt) zodat u Jezus mist, een prooi der hel bent, en eeuwig krachteloos onder de zonde zijnde, in uzelf wanhopig, geen raad bij enig schepsel vindende, die uw consciëntie genezen en u gerust kan stellen.

2. Is aan uw ziel klaar ontdekt geweest de staat der genade en verlossing in Christus aangeboden? Hebt u ooit Jezus zo aangenomen? Wat oefeningen van het geloof zijn er op Jezus, of hoe handelt u tot troost en heiliging uwer ziel dagelijks met Hem?

Nu ontdek dan zelf:

1. Die onkunde van Jezus Christus, die lang in onze kerk is voorgedragen als de enige Hoeksteen, dat men door geloof met Hem verenigd en op Hem gebouwd wordt; en nog weet de menigte niet wat geloof is, noch dat de barmhartige God hun zonden vergeven heeft, noch dat de Heere Jezus en de hemel hun is; en nochtans hier vertrouwen zij vast op, en gaan zoals ongelovigen verloren.

2. Ongelooft heeft aan alle zijden de overhand. Men gelooft niet dat de zaken zo staan, gelijk het Woord des Heeren spreekt. Nee, de Heilige Schrift gaat zo nauw niet. En of men dikwijls tegendeel aanwijst, tot hunner verstomming toe, het blijkt nochtans in hun hart ingeprent, geloof is een vaste inbeelding van zaligheid, die zo men dezelve laat, men tot de uiterste ongelovigheid geraakt.

En omdat het zo lichte zaak is, zo kunnen zij het altoos doen als 't hun lust, en verharden hun hart door uitstel; daar 't geloof een gave Gods is, gewrocht in 't hart van degenen die zalig worden, en de blijken daarvan in hun gemoed ondervinden. Wie ziet niet die misvatting en waan? En nog mag men niet zeggen: o ongelovige en trage van hart!

3. **Een grote hoop is er bij, die niet wil geloven op een wijze aan God betamelijk. Zij willen niet Jezus en de beloften in Hem opgesloten, zo hij zoveel heiligheid, droefheid over de zonden, nauwkeurigheid enz. wil insluiten.** Nee, integendeel zij houden dan liever hun verbond met de dood en hun voorzichtig verdrag met de hel, en nochtans zal de overvloeiende gesel hen niet aantreffen; waartoe zij van zeer veel bedriegerijen van het hart weten op te halen. Ondertussen spreekt de overtreding in zijn hart, van die niet te willen verlaten. En dus gaan er duizenden naar de hel, die ontwaken als het te laat is. Want die niet gelooft, is reeds veroordeeld.

4. Zo het al wat nader komt, de lieden worden overtuigd; zij hebben geen geloof, missen nog alles wat ten leven nodig is, zij worden ook wel eens tot schreien bewogen, zij beginnen te bidden, meer smaak in het goede te krijgen, zonden te laten enz. Maar wat is het? Zij hebben zoveel bezigheden met hun lichaam en huisgezin, dat het alles weer overgaat. Of zij stellen deze dingen tot kentekenen der genade, en worden daar zo door gestijfd en zorgeloos, dat op hen past, Judas 12: "Zij zijn waterloze wolken, die van de wind omgedreven worden, zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven en onworteld".

5. **Enige hebben in plaats van de wezenlijke oefeningen, wat anders verkoren en verkregen: voor hemels licht een schrandere letterkennis, voor 't leven van het geloof enige aandoeningen, die rijk kunnen maken wanneer het hun lust, voor een nederig stichten des naasten opgepronkte woorden, tot roem en eer van zichzelf opgesteld.** Deze lieden pronken dan met de titel van verstandige grote Christenen, zodat dan 't geloof als een koopmanschap van eer geworden is. Die daar niet wat van weet die mag niet mee, daar ondertussen de kracht der Godzaligheid verborgen en het leven verrot is.

Wie merkt nu niet, dat dit geen gelovigen zijn, maar mensen wier deel in dit leven is?

Zal over hen het dreigement niet komen dat, naar onze tekst aan alle ongelovige Joden is gedaan? En ellendig dan hun einde! Terwijl zij niet op de steenrots zijn gebouwd, moeten zij noodzakelijk beschaamd worden, uit kracht van tegenstelling: wie niet gelooft zal beschaamd worden!

Let nu op de gelovigen, en ziet op hen aandachtig, en u zult uit hun haasten wel kunnen afnemen, dat zij niet geloven naar behoren, waaruit zij dan verkeerde gevolgen trekken.

1. Velen gaan, 't is waar, zonder merkkelijk haasten, zodat men hen daarover met beschuldigen kan, doch zij zijn er niet gelukkiger om, want zij zijn lauw, zonder ernst, hebben geen lust tot werk, noch tot beloften, hetzij dat ze dus door hun ongelooft zijn geslingerd, of dat ze door zonden, hun bekend, of door aardsgezindheid zo zijn vervoerd, dat er niets schijnt overgebleven te zijn als een ziel die krank is, omdat de dood haar afweidt.

2. Anderen vinden het blijkbaar dat ze zeer haastende zijn, in een verdrietig en gemelijk zijn over hun staat, en 't is op zijn best als het ook niet tegen God is, en zo gaat u al vergenoegd heen.

Immers kan uw hart, onbekwaam zijnde, u niet veranderen; waarom mort u er dan tegen, daar het beter was in onmacht voor de Heere neer te zinken, of het Hem believeu mocht u te funderen op Christus de enige Hoeksteen. **Wat is er al driftig voorbijlopen van God in tijd en mate, geen acht slaande op 't geen u ontvangt, en steeds 't geen ontbreekt aanschouwende, en zo roept u, zonder onderwerping, dat de Heere haaste en kome, alsof 't uw werk niet was te geloven, en wel te gebruiken het tegenwoordige, en met lijdzaamheid te verwachten het toekomstige.** Ja God zelf verlangend tegemoet te zien.

3. Gij zult licht zeggen: ik ben duister, levenloos en vol vrees. Maar hebt u niet altoos bevonden dat in de stilte en vertrouwen uw sterkte was, daar u door dit haasten altoos verder af bent geraakt?

Weet dan dat uw vrees van beschaamd te zullen omkomen, u al dit kwaad doet, **daar geloven uw eerste werk moet zijn, en niet het onderzoek van het einde.**

En hieruit is nu verder ontstaan, dat moedeloos heen gaan, het opgeven van nooit geholpen te zullen worden bij de Heere, dat nalaten van de deugd, het doen van zonden, 't loslaten der middelen enz. dat al weer ongelooft is, de oorzaak welke verduistert uw deel aan Jezus, en u afhoudt van de dagelijkse vereniging met Hem, en dat u in zulke vrees van beschaamd te worden doet wandelen.

Gij zult licht zeggen: immers, daar men gelooft, haast men niet, zegt de tekst. Maar weet:

1. Dat, ofschoon er haasten is, er ook geloof kan zijn, doch het strijdt tegen elkaar; wat er nu meer van het een is, hoe minder van het andere. **Doch daar geen geloof is, is ook geen haasten.**

2. Het ontbreekt u meer aan de oefening van het geloof, dan aan de wortel.

Als u dan herstel begeert, zal hier de eerste verbetering moeten gebeuren.

Ieders plicht is dan, - benevens die door geloof steeds al voort treden, - het op 't geloof in Jezus te zetten.

Die dan nog 't geloof missen, willen wij overtuigd hebben, en opgewekt om hun ellende te geloven, te kennen 't werk der verlossing, en te staan naar het aannemen van Jezus Zelf.

Die nu beginselen van 't geloof hebben, moeten zich:

a. dagelijks tot alle geestelijke nooddrift met Christus verenigen.

b. **op Zijn belofte van genade en zaligheid, in 't genadeverbond toegezegd, aandringen en zo worstelen in geloof met God om Zijn zegen.**

1. Wie is hij die graag verlost was van al 't zondigen, en die graag zag dat de wateren de schuilplaats van zijn ziel overliepen. Zie hier nu het enige middel: in Jezus te geloven, hetwelk door des Heeren goedheid en raad bekwaam is, u uit dit eeuwig gevaar te redden.

Zo u maar gewillig deze weg inkeert, daar u uzelf anders verschrikkelijk aan deze Steen des aanstoots en rots der ergernis zult beschadigen. Dan heeft de Heere God Zijn oogmerk bereikt, van dat grote werk der zaligheid, dat Hij Zijn Zoon als de enige Grondsteen, kostelijk en beproefd, tot een Hoeksteen op Sion wel vast gegrondvest heeft. Nooit geschiedde onder de hemel groter werk dan deze zaak, van eeuwigheid ondernomen. Zal 't nu aan uw ongeloof mankeren, dat men u niet ziet gebouwd op deze enige Grondsteen, 't huis met kracht houdend?

Laat liever de grote Bouwmeester u mede op Jezus funderen, om een deel van de geestelijke tempel uit te maken. En hier is 't geloof alleen een middel toe. Neemt, dat zo een aards koning een grote zaak had geboden, en die van u verzocht, zoudt gij het niet gewillig op u nemen? Hoeveel meer van de Koning van de hemel?

2. Is het nu zo'n zware zaak voor een misdadiger om te geloven, en te betuigen dat hij de dood verdiend heeft, dat zijn geluk alleen hangt aan een koninklijk pardon, dat hij heeft te ontvangen zo hij 't nodig voor hem acht? Dit nochtans is maar een zaak van het geloof, men stemt toe: God is waarheid en gerechtigheid. Hij vernedert deze, en verhoogt gene, die 't gemelde woord aannemende, deel krijgt aan alle genade. Valt het dan een hellewicht zo zwaar te zeggen, op de bede van des Konings Zoon: Ja Heere Jezus, al de volheid die in U is, wil ik voor mij kiezen, en met hart en ziel nu omhelzen, en daarvan verklaring doen! Is het nu zo zwaar naar de koperen slang te zien, te hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, een lamme hand te tonen, en een trage voet, of Davids Zoon zich uwer mocht ontfermen? Zult u niet met een overtuigd gemoed moedwillig naar de hel gaan, zo u hardnekkig blijft? Heden terwijl gij des Heeren stem hoort, verhardt uw hart niet.

3. Christenen, is het dan zo zware zaak uw Bruidegom te kussen, dagelijks gelijk u eens deed? Immers de bruid oordeelde dat dit haar zowel paste, dat Jeruzalems dochters haar niet verachten zouden. Is het zo zwaar aan uw Bruidegom uw nood te klagen, dat uw zielsvijanden het op uw eer en deugd aanleggen, om dagelijks zijn belofte te vernieuwen in u, die u ten tijde der ondertrouw ontving? Zou dit nu een dal Achors, een deur der hoop zijn, zo de Heiland u hiermee wilde begenadigen? Zou de duisterheid, dodigheid, zondigheid niet wonderlijk verdwijnen als uw licht zou voorgaan, en uw leven voortkwam als een rivier? Dus zou de verbroken stad herbouwd worden; gelooft dan, en wordt bevestigd.

4. Gij zult dan niet meer haasten, zegt de Heere. Wat hebt u nu een haast naar de nietigheden, die u in 't oog flikkeren, naar uw zin, lust, vermaak, geld, kleding; uw hart jaagt en vliegt zonder rust. Gij hebt zo ras de ene begeerlijkheid niet voldaan, of de andere heeft werk voor u, en dit heet dan nog maar mode, tijdverdrijf, gewoonte en eerbaarheid. Maar zie met wat tijd en krachten de zonden heengaan. Zult gij uw verlies niet genoodzaakt zijn met hete tranen te bewenen, hier of in de hel? En God roept misschien voor de laatste maal. Staat u niet verbaasd dikwijls bij uzelf, dat u de dingen zo bedriegen en misleiden? Als u ze gekregen hebt, bezit u toch niet 't geen u meende dat daarin was. En dan is de begeerte terstond tot wat anders, want er is geen rust.

En gij, o kinderen Gods! Weest ook wel gejaagd door uw vijanden, en bijzonder van uw ongeloof, dat onder de dekmantel van voorzichtigheid en geloof te willen heilig zijn, u zo moedeloos gemaakt heeft, en u van God gedreven; en daar ligt u nu nog, en hijgt als een verslagene naar uw adem, wenende en kermende, niet wetende hoe u nog voort zult raken. Zal het dan niet veel beter zijn zich door 't geloof van Jezus te laten dragen, als zo in eigen ongeloof te woelen, terwijl in de Heere al uw, sterkte en haasten is?

Zegt dan als David: "Ik heb gehaast, en niet vertraagd uw geboden te onderhouden". Wat verschoning zult u hebben voor uw overtredingen, als u nu niet hoort? Niet alleen wordt de goddeloze aangekondigd, dat hij zal verloren gaan, maar de gelovige, dat zijn weg Gode niet behaagt, terwijl hij ondervinding heeft van wat beters: het leven en wandelen in 't geloof met God, genietende de inwoning des Allerhoogste in uw ziel.

Ja, terwijl u beide, gelovende, werd aangeboden. Zie, u zult niets tot uw voorwendsel hebben, terwijl u liefelijk dit zalig wandelen met God is voorgedragen, in tegenstelling van te haasten in 't kwade.

Doch zo iemand zegt: ik heb dikwijls getracht om in Jezus te geloven, maar ik weet niet of het recht is. Wij zullen dan aanwijzing doen.

1. Indien u ooit vond het geloof zo grote zaak in uw ogen, dat het u onmogelijk was te geloven zonder hulp, en ondertussen was uw ongelovig hart al haastende om u moedeloos te maken.
2. Zo u gewaar bent geworden een hart om de gehele Jezus aan te nemen, en te kiezen in bestendigheid, met dat oogmerk om Hem geheel, met al Zijn zegeningen te hebben, zo tot verzoening met God, alsmede tot reinigmaking, zonder iets te nemen.
3. Dat u zoekt hartelijk op Christus te rusten zodat het u niet genoeg zijn kan dat werk eens te doen, en dan weer heen te zwerven, maar u tracht in Jezus vergenoegd te zijn als uw deel, **zodat uw zwarigheid niet is dat u buiten Jezus iets moet hebben, maar alleen dat u niet weet of u Hem hebt**, en zelf rusteloos vindt, zo lang u Hem niet gevonden hebt. Tenminste dat u veel liefde tot Jezus gewaar wordt, en zo u enige hoop van aandeel hebt, het vermeerdert des te meer.

Dat nu allen en ieder, die geen geloof hebben, deze wegen en middelen tot verkrijging mochten inslaan.

1. Kent uw ongerechtigheden, waarmee u tegen de Heere hebt overtreden, en zoekt zoveel van uw ellende en Gods gerechtigheid te zien, dat u radeloos in uzelf, u aan Gods gerechtigheid onderwerpt. Ziet ook de onmogelijkheid om door uzelf gered te worden, omdat alleen de Heere geloof geeft en werkt.
2. **Wendt u op Jezus' roeping, in alle middelen van de godsdienst tot de Heere als onmachtig, of het Hem liefde uw ellende aan te zien, en uw ziel te genezen, daar Hij vrij is, en u Hem geen verplichting kunt opleggen.**

Gij die de Heere zoekt, en tot dat einde dagelijks door het geloof op Hem zoekt te leven, haast u niet, opdat uw oude kwaad niet wederom openbreekt.

1. Doch laat echter niet na op een gelovige, onderworpen wijze te haasten en te jagen naar de voorgestelde beloften des eeuwige levens. Opdat u hetgeen tot betoning en bevestiging uws geloofs dient, niet achtergelaten hebbende, also gevaar loopt om aan de anderen kant schipbreuk te lijden.
2. Zoekt te kennen en te gevoelen de ledigheid van het schepsel, en de volheid van de Heere Jezus, nevens de aanbidding aan dat ledige schepsel, dat God wil verkiezen, naar die keur die Hij gemaakt heeft.
3. Tracht te kennen de weg die God houdt, en waarop Hij leidt die deze weg verkozen hebben. Verstaat u iets van de ervaringen, die in die weg Gods lievelingen wel overkomen? Van de arbeidzaamheid ener ziel die Jezus verkoren heeft en van de verkeerde gronden, die in zo'n staat zijn weg te nemen? Laat ons nu hart en ogen openzetten voor de Heere, om graag overgebracht te worden en bekwaam te wezen om deelgenoten van deze genade te zijn.
4. Wat aangaat de ledigheid van de ziel, weet dat wij van nature zijn uit één bloede, met anderen, die derven de heerlijkheid Gods. **Wij zijn beroofd van alle licht en leven, beroofd van de waarheid en heiligheid, van die zuiverheid en van Gods heerlijkheid.** Het is niet genoeg dat wij met ons verstand dit begrijpen, wij moeten ons hart verheffen en het zegel aan die waarheid en aan alle waarheid geven. Zegt niet: ik heb geen geloof, want ik zie geen vruchten. Vindt u geen vruchten, u vindt echter uw vijand, die tegen het geloof aanligt; want door te haasten, schijnen hier twee partijen te zijn.

Mogelijk zegt gij: ik heb zo lang gezocht naar vervulling van Gods beloften, maar daar komt niets van.

1. Weet dat dit is het haasten, dat God wil dwingen. Onderwerpt u Gode. Die gelooft, gebruikt steeds alle middelen en verbeidt Hem met lijdzaamheid. Ook is 't niet altoos even kwaad, als Gods hand verandert. Gij mocht, geheel uw leven begerende, niet ontvangen en verloren gaan, zo u denkt en zegt. Maar dit is 't eerste begin van het haasten, niet te geloven, dat die zoekt ook vindt, en dat hij die gelooft niet beschaamd zal worden. Aldus zal dit de gebaande weg tot troost en heiligmaking zijn voor hem, die zijn vrijmoedigheid niet wegwerpt.

2. **Maakt de Heere bekend, dat u geen raad weet met al uw haasten, opdat Hij u meer geloof geve, om niet te zeer te haasten**, omdat Jezus uw Rotssteen is, op welke u gebouwd bent, en Die u eenmaal zal doen staande blijven.

3. Ondertussen nadert Hij al om u bij Hem op te nemen. Daar men niet meer klaagt over ongelooft; want geen geloof noch haasten worden daar gevonden. Want men leeft hier door geloof en daar door aanschouwen. Zegt dan met David: Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor uw ogen; dan nog hoorde Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep. Hebt de Heere lief, gij al zijn gunstgenoten; want de Heere behoedt de gelovigen, en vergeldt overvloediglijk degene, die hoogmoed bedrijft. Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op de Heere hoopt!

Amen.